

***Kadınlar Katılmadan
Devrim Olmaz
Devrim Olmadan
Kadınlar Kurtulamaz;
Kadınlar Özgürleşmeden
Özgürlüğe Varılmaz!***

BÜTÜN ÜLKELERİN KOMÜNİSTLERİ BİRLEŞİN !

PROLETER DEVRİMCİ

KÖZ

Aylık KOMÜNİST GAZETE Özel Sayı: 1 Mart 2006 Fiyatı 100.000 TL (KDV Dahil)

8 Mart Birlik ve Mücadele Günüdür Ayrılık ve Rekabet Günü Değil!

Bir süredir yaşadığımız topraklarda 8 Mart yaklaşırken gündemin baş köşesine erkeklerin alınmadığı kadın kadına bir miting oturuyor ve ayrışmalar görünüşte bu soruna göre şekilleniyor.

Bu tartışmanın ardında sanki feministlerin veya genel olarak kadın hareketinin genel ve öteden beri savunduğu bir tutum yatıyormuş gibi bir hava yaratılsa da, bu doğru değildir.

Eğer bu kadın hareketlerinin genel ve ilkesel bir tutumu olsaydı, o zaman dünyanın her yerinde öteden beri böyle bir ayırım yapılıyor olması gerekirdi. Öyle değildir. Eğer dikkatlerden kaçan bazı istisnalar yok ise, dünyanın hiçbir yerinde 8 Mart eylemlerinde böyle bir kesin ve net ayırım yoktur. Üstelik feministlerin en kalabalık ve etkili olduğu ülke de Türkiye değildir.

Kaldı ki, feministler bir süredir sistematik biçimde 8 Mart eylemlerinin bölünmesine ve güçsüzleşmesine yol açan bu dayatmaların ne arkasında ne de önünde göze çarpmakta değildir. Hatta aksine feministler ne eylemlerde ne de eylemlerin öncesindeki tartışmalarda ön planda gözükmemektedir.

Demek ki bu işin içinde başkalarının parmaklarını aramak için neden vardır.

8 Mart eylemlerinin güçsüzleşmesini ve etkisiz kalmasını isteyenlerin başında burjuvazi ve düzen güçleri gelmektedir. Düzen sınırları içinde siyaset yapmaya karar vermiş reformistler ve tasfiyeciler de bu deşirmene herkesten fazla hevesle su taşımaktadır.

Burjuvazinin devleti neden 8 Mart eylemlerinin etkisizleşmesini istemektedir? 8 Mart eylemlerinin bölünmesi ve güçsüzleştirilmesi yükselen ve düzeni sarsan bir kadın hareketinin önünü kesmek amacıyla mı gündeme gelmektedir? Bu soruların sorulup yanıtlarının açık seçik verilmesi şarttır.

8 Mart'ın erkekleri dışlayarak yapılmasının feministlerin güç ve gayretleriyle ilişkisi pek azdır. Düzen güçlerinin 8 Mart eylemlerinin zayıflatılması yönündeki gayretinin kadınların kurtuluş mücadelesinin önünü kesmek için olmadığını da görmek gerekir.

Kaldı ki devrimciler «erkekler gelmesin» diye dışlayanların iki yüzlülüğü sözümona mitingin güvenliğini emanet etmekten utanmadıkları erkek polislerin kalkan ve miğferlerinde çırçıplak görünmektedir.

Yaşadığımız topraklarda 8 Mart 1 Mayıs'a doğru uzanan ve birbirinden güç alarak zincirleme gelişen bir eylemlilik sürecinin başlangıç noktasıdır. Ardından her yıl olduğu gibi peşpeşe 12-15 Mart, Gazi ve 1 Mayıs Mahallesi eylemleri, hemen peşinden 16 Mart gelecektir. Onun ardından Irak işgalinin yıldönümü ve Newroz gelecektir.

1 Mayıs'ta bir doruk noktasına yükselecek olan eylemler zincirinin ilk halkası bu nedenle önem taşır. 8 Mart'a nasıl girildiğinin bu nedenle önemi vardır. Düzen sınırlarında siyaset yapmakta karar kılış

reformistlerle tasfiyeciler o yüzden 8 Mart eylemlerinden erkekleri dışlamak bahanesine sığınarak aslında devrimcilerin bu eylemlerden tecrit olmasını istemektedir.

Devrimcilerin bugün ortaya konan tertiplere bunun farkında olarak ve 8 Mart eylemlerinin bölünmesine engel olma sorumluluğunun bilinciyle yaklaşmaları gerekir. Bunun için özellikle de özellikle de yakın geçmişteki olumlu deneyimlerin derslerine ihtiyaç var. 1998 8 Martı bunların başında geliyor.

Ne var ki, 1998'de devrimci bir çıkışın önünü açan HADEP'in arkasındaki güçler o dönemeçten beri tam aksi yönde bir rol oynamaktadır. Özellikle de iki yıldır 8 Martların kadın-erkek ayrımı bahanesi ile bölünmesi ve zayıflatılmasında belirleyici bir rol üstlenmektedir. Oysa devrimci ve güçlü bir 8 Mart'a en çok ihtiyacı olanlar DEHAP'a umut bağlamış olanlar arasındadır.

Öte yandan 1998 8 Mart'ında Kürtlerle omuz omuza burjuvazinin ve reformistlerin oyununu bozan devrimciler bağımsız bir güç oluşturabilecek durumda değillerdir. Bu yetmiyormuş gibi, güçleri daraldıkça depreşen dar grup rekabeti nedeniyle bölünme dinamikleri üretmektedirler. Bu nedenle geçen yıldan beri güçlü bir alternatif yaratılmamaktadır. Oysa 8 Mart'ın önemine 1998'in dersleri ışığında bakarak dar grup rekabetinin engellerinin aşılması gerekir. Güçlü, kitlesel ve etkili bir 8 Mart mitingi için en çok devrimcilerin elbirliği etmeleri beklenir.

Geçen yıldan beri tam tersi olmaktadır.

Komünistlerin ödevi 8 Mart eylemlerinin bölünmesine ve zayıflatılmasına yol açan burjuvazinin oyunlarını bozmak; bu oyunlara ortak olan reformist ve tasfiyeci akımları teşhir etmek; dar çıkarların peşinde bu oyunların bozulmasına engel olan devrimcilere ödevlerini hatırlatma konusunda ısrarı elden bırakmamaktır.

KÖZ'ün arkasında duran komünistler 8 Mart'a giden süreçte bu sorumluluğun bilinci ile hareket etmiştir. Daha çok 8 Mart sonrasında göz önünde bulundurarak hareket etmiş ve içinde yer aldıkları platformlarda üzerlerine düşen ödevleri üstlenmek için tartışmaları 8 Mart sonrasında yapmak üzere tutum almaya özen göstermişlerdir.

Aynı bakış açısıyla 2006 8 Mart'ında komünistlerin birliğini savunanlar katılabilecekleri bütün 8 Mart eylemlerine katabilecekleri bütün kesimleri katmak için bağımsız eylemleri unutmadan ve bağımsız bir siyasi tutumu göstermeyi ihmal etmeden gayret gösterecekler ve bütün 8 Mart alanlarına şu şiarı taşıyacaklardır:

**Sermaye Düzeni Yıkılmadan Kadınlar Kurtulamaz
Kadınlar Kurtulmadan Özgürlüğe Varılmaz!**

1998 8 Mart'ını Kim Nasıl Bölmek İstemişti? Bu Oyun Nasıl Bozuldu?

1 Mayıs'a gidren süreçteki eylemler zincirinin ilk halkası olan 8 Mart eylemlerine burjuvazi ve reformistler öteden beri önem veriyor. Devrimcilerin de bu bilinçle yaklaşması ve bu konudaki bütün geçmiş deneyimlerin derslerini donanması gerekiyor.

Bu dersleri çıkarmak için dünyanın başka yerlerine ve tarihin derinliklerine bakmak da şart değildir. Daha yakında ve çok da çarpıcı örnekler vardır. Örneğin 1997 ve 1998 8 Martları bu bakımdan önemlidir.

Özellikle de 1998 8 Mart'ının dersleri en çok bugünlerde lazım.

Gazi Ayaklanması'nın peşinden gelen 1995 ve özellikle de 1996 1 Mayıslarının ardından düzen güçleri dehşete kapılmış ve tedbir aramaya başlamıştı.

Bu maksatla 1997 8 Mart'ında, İstanbul Şişli Abide-i Hürriyet Meydanında feministlerle liberallerin damga vurduğu, ama devrimci grupların ve Kürtlerin de bunlara ayak uydurarak katıldığı bir miting oldu. Bu mitingin en çok dikkat çeken ve katılan devrimcileri de rahatsız eden yönü, gerektiğinde polis de yardımcı alınarak, kadınlarla erkeklerin birbirlerinden ayrılması, mitingin haremlik-selamlık biçiminde yapılmak istenmesiydi. Buna uyanlar oldu, uymayanlar oldu; ama mitinge damga vuran bu yönüydü. Bu haremlik selamlık 8 Martların devrimcilere ilk dayatılışı idi. İşte ondan beri bu sorun gündemdedir. 1998 yılında da İstanbul'da Şişli'de DİSK ve KESK'in şemsiyesi altında, türlü feminist örgütlerin ve tüm legalist ve reformist partilerin katıldığı şenlikli bir miting düzenlendi. İstanbul valisinin vurguluya vurgulaya söylediği gibi, devlet de «mutfaktan sokağa» şiarını öne çıkararak bu mitingi kadınlara yakıştırmış ve izin vererek koruması altına almıştı. HADEP'in de bu mitingde yer alması bekleniyordu ama bir yandan da reformistler ve burjuvazi coşkulu ve kalabalık HADEP kitlesini nasıl zaptı rapt altına alacağını bilemez durumda idi. Devrimci akımlar da bir bakıma ne yapacaklarını nerede duracaklarını bilemez durumda idiler. Bir yandan da alttan alta bir Taksim tartışması yürümekte idi. Sonuçta dayatmaları kabul edemeyeceğine ve bu miting'in disiplini altına giremeyeceğine kanaat getiren HADEP son dakikada Taksim'e çıkacağını açıkladı. Devrimcilerin önemli bir kesimi de bu seçeneğe yönelince oyun bozuldu.

1998 8 Mart'ında Taksim'de kadınlarla erkekler arasında başka türlü bir

birlik olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sayede başka türlü bir ayrışma yaşandığının da altı ayrıca çizilmelidir. Bu örneğe şimdi de şiddetle ihtiyaç vardır.

98 Taksim eylemi sırasında kimi zaman kadınlar, bir erkek arkadaşlarını kurtarmak için kadınlı erkekli polislerin üzerine yürümüş; kimi zaman erkekler kadınlara siper olmak için gayret göstermiştir. Ama hiç bir durumda bu tutumu kadın yahut erkekler olarak ve ayrı ayrı öbeğeşerek yapmış değildir. Kadınlar, erkek polisleri taşlarken yedikleri koca dayağının yahut maruz kaldıkları ayrımcılığın intikamını almak üzere bunu yapmış değillerdir. Erkekler de hazır sopayı kaldırmışken erkek egemen eğilimlerini yansıtmak üzere kadın polisleri seçmeye kalkışmamışlardır. Öte tarafta ise, kadın-erkek resmi sivil polisler de aynı safta bulunmuşlardır.

1998 8 Martı sadece devrimcilerle liberallerin ayrışmasından ibaret de değildir. Devrimci kadınlarla erkekleri haremlik-selamlık biçiminde ayrıştırma gayretleri işe yaramadığı gibi, bir başka ayrımın daha kalın çizgilerle çekilmesine vesile olmuştur.

Şişli'de küçük burjuvazlar işçi sınıfının ayrıcalıklı kesimleri ve kadınların burjuva toplumunun nimetlerinden nispeten daha fazla nasiplenen sözümona «daha özgürleşmiş» kesimleri yoğunlaşmıştır. Taksim'de ise, (bunların çoğu kendilerini işçi sınıfının dışında zannediyor olsa da!) ezilenlerin emekçilerin ve devrimcilerin ağır bastığı bir yoğunlaşma olmuşur. Şişli'de bir günlüğüne de olsa haremlik-selamlık usulü birbirlerinden ayrılan kadın ve erkekli reformistler, sendika bürokratlarıyla devletin himayesinde bulunmuşur. Taksim'de ise kadın, erkek devrimcilerle Kürtler, düzen güçlerinin karşısına tek vücut halinde dikilmişlerdir. Şişli'de devrimci erkeklerin «kadınlar gününün anlamını bozmasına» ısrarla karşı duran feministler, kadınlar gününün içinde eser miktarda kadın bulunan sendika bürokrasisinin şemsiyesi altında ve erkek polislerin koruması altında kutlamakta bir beis görmezken; öte tarafta erkeklerle elele, kadınlı-erkekli sınıf düşmanlarına karşı savaştan kadınlar, kurtuluşun yolunun ipuçlarını yakalama fırsatı elde etmişlerdir.

KÖZ'ün arkasında duran komünistlerin ödevi bu deneyimin derslerini donanıp bütün devrimcilere hatırlatmak ve kadınların kurtuluş yolunu bu somut deneyimin dersleri ile aydınlatmaktır.

Kadınların Erkekleri Birlikte Mücadeleye Çağırıldığı Bir Başka 8 Mart

Bundan 89 yıl önce bugünlerde Rusya'nın Petersburg kentinde de başka yerlerde olduğu gibi kadınlar harıl harıl Dünya Kadınlar günü için hazırlanıyordu. Çeşitli yerlerde konuşmalar yapılacak, toplantılar düzenlenecek, bildiriler dağıtılacaktı ve 8 Mart günü de güçlü bir gösteri yürüyüşü yapılması planlanıyordu.

O sırada erkekler peşpeşe cepheye sürüldükleri için fabrikalarda kadınların ve askere gidemeyecek kadar genç olan işçilerin sayıları artmaktaydı. Tekstil sektörü ağırlıklı kadınlardan, metal sektörü ise daha çok 13-20 yaşlarındaki genç erkeklerden oluşuyordu.

Bu şartlarda o yılki 8 Mart eylemini örgütleyenlerin çoğunluğu fabrikalarda çalışmaya başlamış olan işçilerden oluşan kadınlardı. Bu kadınlar ve kadın örgütleri erkekleri, gençler ile grevcileri de eylemlerine katmak için ısrarlı bir çaba içinde idiler.

O sırada Petrograd'ın büyük fabrikalarından biri olan Novi Parvianien metalürji fabrikasında çalışan genç işçi Driazgov sonradan yayınlanan anılarında o günü anlatmıştı. 8 Mart günü işe giderken rastladığı bir başka fabrikadan genç bir kadın işçinin, kendisini 8 Mart eylemlerine davet ettiğini; kendisinin de fabrikasına gider gitmez bunu diğer işçilere aktardığını ve tüm fabrikanın eyleme katıldığını söylüyor. Aynı kentteki Novi Lessner fabrikasında ise, benzer bir öneri önce yetişkin işçilerin itirazlarıyla karşılaşmış. Ama gençlerin ısrarı üzerine bu fabrika da eyleme katılmıştı. Kadınların gösterisine katılan işçiler sadece bu fabrikadakiler değildi; ve erkek işçilerle kadınların grevcilerle 8 Mart gösterisine katılanların buluşup kaynaşması o kadarla kalmadı.

Kadınların 8 Mart mitingi için sokağa çıktığı gün, yalnız Petrograd'daki grevcilerin sayısı 90 bindi. Önlem almak üzere sokaklara salınan Kazaklar durumun hassasiyeti nedeniyle göstericilere sert bir müdahaleden kaçındı. Ama 8 Mart eylemi orada bitmedi. Ertesi gün Petrograd'da greve çıkanların sayısı 240 bine ulaştı. Bu iki gün boyunca 28 tane polis göstericiler tarafından linç edildi.

Buna rağmen, belki de bu yüzden Petrograd'ın askeri sorumlusu olan general Habalov hala askerlere ateş açma emri vermekten kaçınıyordu. Bir sonraki gün bütün Petrograd grevde ve sokaklardaydı. Artık «kahrolsun Çar», «kahrolsun otokrasi», «kahrolsun savaş» sloganları, «ekmek istiyoruz»

sloganının önüne çıkıyordu.

Ertesi gün, işçilerin «firavunlar» dediği atlı polisler Kazakların yerine devreye girdi. Aynı gün göstericiler arasından ilk kez tabanca ile polislerin üzerine ateş açıldı. Atlı polisler de işçilerin üzerine rastgele ateş açtı; işçilerin arasından 3 ölü, 10 yaralı düştü. Bu çatışma sırasında işçiler sık sık Kazakları saflarına katılmaya çağırıyordu; onlardan biri, bir polis komiserini kılıcıyla öldürünce eylemciler tarafından omuzlara alındı.

Ertesi sabah sokaklara tekrar dökülen işçiler bu kez asker ve polislerin silahlarını kaparak çatışmayı sürdürdüler. Pavlovski alayından bir bölük, işçilere kurşun sıkımayı reddederek silahlarını atlı polislere çevirdi.

Çar'ın devrilmesine varacak olan ayaklanma başlamıştı.

Bu ayaklanmanın ilk yıldönümünde Petrograd'da kadınlar erkeklerle elele ilk başarılı proleter devriminin kıvancını paylaşıyordu.

Çarlığın yıkıntılarının üzerine tünemek isteyen burjuvaziyi de alt eden kadın erkek ezen ezilen uluslardan emekçiler omuz omuza birliği ile yeni Sovyet cumhuriyetini, kendi cumhuriyetlerini kurmaktaydılar.

İlk Sovyet cumhuriyetinde kadınların elde ettikleri haklar ve mevziler sonradan zamanla bir bir ellerinden gitti. Ama kadınlar bir daha ilk Sovyet cumhuriyetinin ilk yıllarında elde ettikleri kadar özgürlüğü hiçbir yerde elde edemediler.

Bununla birlikte, kadının kurtuluşuna giden yolun nasıl açılacağı bir kez görünmüştü. O günden beri denenmiş yollardan hiçbirinden o zamanki kadar ileri gidilemediği de defalarca görüldü.

KÖZ'ün arkasındaki komünistler kadının kurtuluşunun insanlığın kurtuluşunun ölçüsü olduğunu biliyor ve kadınların kurtuluşunun yolunun sermaye düzenini yıkmaktan geçtiğini biliyor.

Bu nedenle yeni icatlarla kanmadan dünyanın değiştiği masallarına kulak asmadan Petrogradlı kadın işçilerin açtığı yoldan devrime, kadınların kurtuluşuna ve gerçek özgürlüğe giden mücadeleye önderlik edecek Komünist partiyi yaratmak için kararlı adımlarla yollarına devam ediyor.

YAŞASIN KOMÜNİSTLERİN BİRLİĞİ!

8 Mart Emekçi Kadınların ve Sosyalistlerin Dünyaya Kadınlarına Armağanıdır

8 Mart'ın nereden çıktığına dair tartışmalar hep oldu, hala da sürüyor. Bugünün kadınlar günü olarak seçilmesine New York'lu dokuma işçisi kadınların yürüyüşü mü, Manhattan'lı iplikçi kadınların grevi mi sebep oldu? Esinlenen 8 Mart 1857'deki mi, 1908'deki mi, 1909'daki mi?

Bir anlatıma göre 1857'de New York'lu dokuma işçisi kadınlar, düşük ücretleri, on iki saatlik işgünü ve artan iş yükünü protesto etmek amacıyla 8 Mart'ta bir gösteri yaptı. Polis gösteriyi şiddet kullanarak dağıttı.

Ama bir Fransız dergisinde 1982 yılında ortaya atılan bir iddiaya göre, 1857'de gösteriler olduğuna dair hiçbir kanıt yok ve bu tarih Fransız Komünist Partisi tarafından 1955'te "yaratılmış" bir efsane. (La Revue d'en Face, Sonbahar 82, no. 12, s. 67-80)

Başka bir anlatıma göre üzerinde durulması gereken tarih Şubat 1908'dir. Bu tarihte ABD'de kadınlar 8 saatlik işgünü ve işçi kadınların siyasal hakları için mücadele ederken, Manhattan'lı iplik işçisi kadınlar greve çıkar; polis greve müdahale eder. 8 Mart bu mücadelenin hatırıdır.

Benzer bir başka anlatıma göreyse, 8 Mart 1908'de New York'lu dokuma işçisi kadınlar işten çıkarılmalarını protesto etmek için, çalıştıkları fabrikayı işgal ederler. Çıkan yangında 129 kişi ölür. Bir diğer anlatımda da, 8 Mart 1908'de Amerika'nın Washington kentinde, 125 kadın işçi, 8 saatlik işgünü için direniş yaptığını ve Amerikan militarizminin bu direniş kanla bastırıldığına, direniş yerinde yangın çıkmasının ardından da 115 işçinin hayatını kaybettiğine yer veriliyor.

Doğrusu, 8 Mart'ın Dünya Kadınlar Günü olarak seçilmesinin somut olarak hangi olaya denk düştüğünün fazlaca bir önemi yok.

Çünkü kadınlar oldum olası karşı karşıya buldukları ayrımcılık ve baskılara karşı mücadele etmiş, özgürlük yolundaki bütün mücadelelerde her zaman yer almışlardır. Bu bakımdan kadınların özgürlük için mücadelelerine örnek teşkil edecek bir tek günü tarihin derinliklerinden bulup ayırt etmek güçtür.

Kadınların nasıl ezildiklerini en çarpıcı biçimde gösterecek bir tek örnek bulmak daha da zordur.

Belirleyici olan herhangi bir tarihteki herhangi bir günde, dünyanın herhangi bir yerinde ezilmişliklerine kadınların öteden beri ve daima seslerini yükseltmiş olduklarıdır. Bu mücadelelerde kadınların en çok ezilen kesimlerinin daima öne çıktıkları da bir vakiydir. Özellikle de kadınlar ücretli köle olarak sermayenin boyunduruğu altında bir çifte sömürü ve baskıya tabii tutulduklarından beri, özellikle de Komün barikatlarına çıkarak siyasal kavgada bizim de yerimiz var diye bütün dünyaya

haykırdıklarından beri, kadın emekçilerin belirleyici bir biçimde ön aldıkları da tartışmasızdır.

Nitekim 1910 yılında II. Enternasyonal'e bağlı İlerici Kadınlar Toplantısı'nda sosyalist hareketin önde gelen militanlarından Clara Zetkin'in önerisiyle "Dünya Kadınlar Günü" olarak şevkle kabul edilmesi de tesadüf değildir. Bu toplantıda hangi günün seçileceği tartışılırken emekçi kadınların mücadelelerini ifade eden günler arasından bir tercih yapılması da şaşırtıcı değildir.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü ilk kez bu toplantıda alınan karar doğrultusunda, ertesi yıl kutlandı. 1911 8 Martı'nda Viyana'daki mitinge 60 bin kişi katıldı. O günden beri 8 Mart dünya çapında örgütlü ve yaygın biçimde kutlanıyor.

Bu bakımdan 8 Mart, Clara Zetkin ve onu destekleyen sosyalistlerin de çabasıyla, emekçi kadınların dünya kadınlarına armağanı olmuştur. Bu o kadar açık ve seçik bir gerçekliktir ki ne 1910'da ne de daha sonra bu güne «Dünya Emekçi Kadınlar Günü» diyerek emekçilerin rolünü vurgulamaya kimse hacet görmemiştir. 8 Mart insanlığın kurtuluşu yolunu açacak olan emekçilerin bir kazanımı ve insanlığa armağanı olarak tarihe kazanmıştır.

Ne var ki emekçilerin ve kadınların pek çok kazanımı gibi bu kazanım da çoktandır ellerinden sınıf düşmanları tarafından alınmıştır. 1977 yılında Birleşmiş Milletler 8 Mart'ın Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanmasına karar vermiştir. Her ne kadar bu emperyalist kuruluş ve türlü burjuva akımlar bunu kendi marifetleri imiş gibi göstermek isteseler de Dünya Kadınlar Günü'nü bir başka güne çekmeye güçleri yetmemiştir.

Bu da gösteriyor ki, 8 Mart'ta simgeleşen kadınların kurtuluş mücadelesi emekçi kadınların tarih boyunca emek ve kan vererek dünyanın dört bir yanında dokudukları bir kızıl gergeftir. Ve bunun üzerini hiçbir efsane ile örtmek mümkün değildir.

100 yıla yakın bir süredir 8 Mart dünyanın dört bir yanında Dünya Kadınlar Günü olarak ve kadınların çoğunluğunu oluşturan ezilen ve emekçi kadınların gayretleriyle yaşatılıyor. Komünistlerin bu mevzinin burjuva akımları tarafından istismar edilmesini önlemek için 8 Martı farklı bir isimle anmaya ihtiyaçları yoktur. Bundan daha önemli ve esaslı olan kadın kurtuluş mücadelesini burjuva toplumunun deli gömleği içine sokmak ve kadın kurtuluş mücadelesini bölerek engellemek isteyenlerin karşısına kadın emekçileri seferber ederek çıkmak üzere devrimcilerin elbirliği etmesini sağlamaktır.

Ancak o takdirde 8 Martlar tekrar gerçek sahiplerinin elinde bir mücadele gününe dönüşecek ve kadınların kurtuluşu yolunda bir sıçrama tahtası haline gelebilecektir.

Kadınlar Katılmadan Devrim Olmaz Devrim Olmadan Kadınlar Kurtulamaz

Oldum olası kadınlardan fedakarlığın, anlayışın, sabır ve şefkatin timsali olmaları istenir.

İyi bir anne, sadık bir eş, edepli bir genç kız olmaları öğütlenir. Onlara erkeklerin kalbine giden yolun midesinden geçtiği öğretilir ve dünyada yakalayabilecekleri tek mutluluğun iyi bir eş olmak olduğu kabul ettirilir.

Bu koşulları yerine getirmenin sonucunda elde edilecek en büyük ödül ise dayak yememek, tecavüze uğramamak olabilir. Bu büyük ödüle de çok az kadın layık görülür.

Asırlardır kadınların çektiği çilenin en sade özeti budur. Günün 24 saati, yılın 364 günü bu çileyi çekmeye zorlanan kadınlar, her yılın bir gününde de bu baskılara boyun eğdikleri için iltifat görürler. Asırlardır biriken çile her yılın bir gününde süslenip püskülenip bir kez daha kadınların sırtlarına vurulur. Her türden burjuva akımının kutsadığı 8 Mart'lar böyle günlerdir.

Burjuva 8 Mart'larında kutlanan budur. 8 Mart'lar böyle kutlandıkça burjuva toplumunun ücretli ve ücretsiz kölelerinin büyük bir kesimini oluşturan kadınlar, ev, iş, çocuk arasında mekik dokumaktan kurtulamayacaktır.

Herkesten fazla çalıştıkları halde, yaptıkları iş aile bütçesine katkı olarak görülecek. Her zaman dayak yemeye müstahak sayılacak; tecavüze uğradıklarında bile, "mutlaka kuyruk sallamıştır" diye aşağılanacak; bu duruma isyan ederlerse arsızlıkla suçlanacaklar.

Sevildikleri zaman «öldüresiye» sevicecekler. Çok değerli olduklarına kanaat getirilirse ya bir erkeğin malı olmak zorunda kalacaklar; ya da «yıldız-laşarak tüm erkeklerin malı olacaklar.

İşkencehanelere düşüklerinden, dağlarda vurulduklarında bile, erkeklerden farklı muamele görecekle. Aynı işi yapsalar da daima erkeklerden daha az ücret alacaklar. Eşit işe eşit ücret almak istediklerinde en önce kapıya onlar konacak. Sendikali olmayı başarıp, toplu sözleşmeden yararlanacakları zaman bile, cinsiyetlerinden kaynaklanan farklı ihtiyaçlarını bu sözleşmelere geçirmeleri mümkün olmayacak.

Toplumun ayakta kalmasında kadınların erkeklerden fazla payı olduğu halde, onların yarısı kadar bile söz hakları olmayacak.

Kadınların bu duruma isyan etmesi, öfke duyması son derece anlaşılır ve meşrudur. Ama yüzyıllardır kadınların birer kambur olarak taşıdığı bu ezilmişlik, isyan etmekle, öfkelenmekle ortadan kalkacak değil. Madem ki kadınlar asırlardır eziliyor, o halde kurtuluşları için elbette erkeklerden iki kat fazla sarfetmek zorundalar. Bunu yapan kadınlar çoktan beri az değildir ve daha da artmaları imkansız değildir; artmakta oldukları günbegün görülmektedir.

Kadınların ezilmekten kurtulmaları, birilerinin onlara özgürlük bahşetmeleriyle değil, kadınların kendi kurtuluşları için mücadele etmeleriyle olacak. Kadının kurtulması için bütün baskı ve sömürü ilişkilerine başkaldırması ve tüm ezilenlerle el ele kavga etmesi şarttır. Ancak bu taktirde kadınlar kurtuluşa ulaşabilir ve ancak bu taktirde kadınların kurtuluşu tüm insanlığın kurtuluşunun bir ölçüsü haline gelebilir.

İnsanın kurtuluşunun temel ölçütünü kadının özgürleşmesinde görmek yeni bir icat değildir; hatta oldukça eski olduğu söylenebilir. Kadınların özgür olduğunu görmeden, insanlığın özgürlük mertebesine ulaştığından söz etmek mümkün olmayacaktır.

Hemen şimdi elde edilebilecek bir "kadın özgürlüğüne" razı olmak! Tıpkı "hemen şimdi", yani mevcut koşullar ve güçler dengesi değişmeden elde edilecek bir banş, onca özlenen banş ne kadar benzerse, "hemen şimdi" elde edilecek bir kadın özgürlüğü de o kadar özgürleşme olur. Yani deniz yıldızının kutup yıldızına benzediği kadar birbirlerine benzer bunlar.

Kuşkusuz, bazı kadınların bugün elde edebilecekleri kadar özgürlük elde etmesinde karşı çıkılabilecek bir şey yoktur; ve böyle bir "özgürlük mücadelesi"nin elde edilene yetinmesi şart değildir. Kadınların burjuva toplumu yıkılmadan özgürleşmesini isteyenlerin hepsinin, bugün elde edilebilecek kısmi özgürlüklere razı olduklarını, ufuklarının bununla sınırlı olduğunu düşünmek haksızlık olur.

Asıl sorun zaten burada değildir. Bir kısım kadının bir kısım özgürlük elde etmesi mümkündür ve karşı konulması gereken elbette bu değildir. Ama bugün hüküm süren dünya düzeninde, bir kısım kadının özgürleşmesinin bedeli, başka kadın ve erkeklerin özgürlüklerinin kısıtlanmasıdır.

Böyle bir "özgürlüğe" razı olmak başkalarının ezilmesine taraf olmaktır. Zaten buna da özgürlük değil, "ayrıcılık" denir. İşte komünistlerin karşı olduğu ve

karşı durulması gereken budur. Zaten "komünistlerin kısmi mücadelelerde bütünüün çıkarlarını temsil etmekle, kendilerini diğer akımlardan ayırdetmelerinin" anlamı da tastamam buradadır.

Sorunlara kadınların gözünden ve burjuvazinin gözlüklerinin arkasından bakanların hepsinin buldukları asgari müşterek şu biçimde özetlenebilir:

"Bütün kadınlar sırf kadın oldukları için erkeklerden farklı baskılara ve ayrımcı uygulamalara maruz kalmaktadır; bütün erkekler de bu ayrımcı uygulamalardan kendi iradelerinden bağımsız olarak nasiplenmekte, dolayısıyla salt nesnel bir biçimde de olsa bu baskılara ortak olmaktadır."

Doğrusu pek çok erkek de, hatta bazı siyasi akımlar da bu asgari müşterekte buluşabilmektedir.

Kadınların sırf kadın olmalarından ötürü ayrı bir baskıya maruz kaldıkları, belki binlerce yıldır süregiden ve herkesin bildiği bir gerçektir. Bununla birlikte herkesin bilmediği ve bugünlerde pek çoklarının unutmaya yatkın oldukları bir başka gerçek daha var; komünistlerin ödevlerinden biri de bu siyasi gerçeği açıklamaktan yılmamaktır:

Kadın-erkek ayrımı, kökleri bugünkü sınıf ayrımlarından öncesine dayanan bir olgu olmakla birlikte, bugün varolan sınıf ayrımlarının ulusal eşitsizliklerin önünde gelen, bu ayrımları ortadan kaldıran bir ayrım değildir.

Bir "hanımefendi" ile hizmetçisinin; bir kadın holding yöneticisi ile işçisinin, bir şehirli kadın ile köylünün; bir Kürt kadın ile Kürt olmayanın vb. hepsinin farklı dozlarda bile olsa koca dayığı yeme, sarkıntılığa uğrama, tecavüze uğrama endişesiyle yaşadıkları yanlış değildir. Yükleri aynı olmasa bile kendi aileleri içinde "ev işlerinden", çocuklarla, ailenin erkek üyelerinin bakımından sorumlu olmakla yükümlü oldukları doğrudur. Birbirleri arasında uçurumlar olduğu zaman bile toplumsal hayatta erkeklerle eşit imkanlara sahip olmama gibi ortak sorunları da hatırlatılabilir.

Ama bu ortak noktaların onları birleştirmedeği aralarındaki sınıfsal ve başka ayrımları ortadan kaldırmadığı da o kadar açıktır. Bu nedenle, bütün kadınların ortak sorunları bir gerçeklik olsa bile, bütün kadınları birleştirmeye ve onları bütün erkeklerden ayırmaya yetmemektedir.

Üstelik 8 Mart günü geldiğinde 8 Mart'tan sonra arayıp sormayacakları kadınların kondusunu savunmak için barikata çıktığında; grevde, direnişte iken; dağlarda çarpışırken omuz omuza geldiği; zindanda ayrı ayrı koşullarda bile olsa elele direndiği yoldaşlarından ayırmakta ısrar etmek neyin nesidir?

364 gün başka ayrımlar nedeniyle birbiriyle buluşamayan kadınları 8 Mart'tan 8 Mart'a erkekleri dışlayan mitingler düzenlemekle birleştirilebileceğini iddia etmek iki yüzlülüktür. Bu ancak burjuvazinin iki yüzlü siyaset tarzına uyum sağlamış olanlara yakışabilecek bir alçaklıktır.

Bu nedenle Komünistler, "Kadınların Kurtuluşunun İnsanlığın Kurtuluşunun" bir ölçüsü olacağını, tekrar tekrar hatırlatmaktan usanmaksızın, kadınların kurtulması için de, başka ezilenlerin kurtuluşu için de ilk adımın mevcut dünya düzenini yerinden oynatacak bir proleter devriminin başarıya ulaşmasından ve bu devrimin sürekliliğinin sağlanmasından geçtiğini öne çıkarmakla yükümlüdür.

Sınıf ayrımları ortadan kalkmadan elde edilecek özgürlükler ancak mevcut sınıfsal konumlara göre dağıtılacak ayrıcalıklar olacaktır. Bunların tümünden ortadan kaldırılması, ancak "iş araçlarını tekellerinde bulunduranların ekonomik boyunduruğu" kırılmak suretiyle sağlanabilir. Bu nedenle kadınların kurtuluşu da, bir bütün olarak insanlığın kurtuluşu gibi, bu büyük hedefe tabi bir mücadelenin sonucunda elde edilebilir.

Ne var ki, bu sözlerden çıkarılması gereken sonuç, kadınların "o büyük gün" gelene kadar bekleyip kaderlerine razı olmaları değildir. Bu zaten ipe un sermeye teşne olanların akıllarından bir türlü atamadıkları hazır cevaptır.

Aksine bu saptamalardan varılması gereken sonuç, kadınların da binlerce yılın omuzlarına çökerttiği ağırlığı silkeleyip bu kavgaya atılmasını ve nihai bir özgürleşmeyi değilse bile, kavganın içinde adım adım özgürleşmenin ve yaşadıklarının farkına varmalarının sağlanmasıdır. Bunu tadan ve dünyayı yerinden oynatmak için kavgaya soyunan kadınlar hiç eksik olmadı ve sayıları hızla artmaya devam ediyor.

Komünistler de yılmadan kendi kurtuluşlarını sağlamak için İnsanlığın kurtuluşu mücadelesini omuzlayacak kadınları emekçilerin arasından öne çıkartmak için mücadele etmeyi sürdüreceklelerdir.

Kadınlar Özgürleşmeden Özgürlüğe Varılamaz!